
Matějů: Školné by mohlo snížit nerovnost přístupu na vysoké školy

---

Matějů: Školné by mohlo snížit nerovnost přístupu na vysoké školy

PRAHA 8. listopadu (ČTK) - Sociální nerovnost v přístupu na vysoké školy by mohlo snížit zavedení určité formy systému školného. Soudí to sociolog Petr Matějů z Institutu pro sociální a ekonomické analýzy. Spolu se svými kolegy dnes představil publikaci České vysoké školství na křižovatce, které se právě sociologickými a ekonomickými aspekty investičního přístupu k financování studia zabývá.

Česká republika patří podle Matějů k zemím, kde rozdíl k přístupu k vysokoškolskému vzdělání podle sociálních skupin patří k těm největším. Z dělnických rodin se na ně podle něj dostává zhruba osm procent dětí, z rodin vysokoškolsky vzdělaných odborníků až 40 procent. "Ve chvíli, kdy systém je uzavřen a na vstupu je obrovská konkurence, prohrávají většinou děti ze slabších sociálních vrstev," soudí Matějů.

Větší otevření současného systému vysokých škol by podle něj umožnilo zavedení takzvaného odloženého školného. Studenti by školné platili až po ukončení studia na základě svých příjmů. Levné půjčky by podle Matějů měla poskytovat vláda za nejnižší možný úrok. Studenti by také měli mít nárok na sociální stipendia, pokud by příjmy jejich rodin nedosahovaly 1,8násobku životního minima. Novela vysokoškolského zákona, která prošla na konci října sněmovnou, počítá se sociálními stipendii do výše příjmu 1,1násobku životního minima.

Matějů soudí, že zavedení školného by umožnilo vysokým školám přijímat i více studentů. "Největší tlak je na humanitní obory, tam je to jen otázka židlí. Investice od studentů by zvětšovaly kapacitu škol velmi snadno," řekl. Obory, které potřebují větší technické zázemí, by musely ale získat finanční prostředky na investice do své infrastruktury.

K zavedení školného se přiklání i někteří rektori univerzit. Tvrdí ale, že zpoplatnění studia by nemělo být na úkor příjmů vysokých škol ze státního rozpočtu. Poplatky za studium podle nich nevyřeší špatnou finanční situaci univerzit. Proti zavedení školného je i současné vedení ministerstva školství, které se snaží získat pro vysoké školy co nejvíce peněz ze státního rozpočtu.

V současnosti na veřejných vysokých školách v České republice studuje přes 270.000 studentů. Podle studie Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj je mezi Čechy ve věku 25 až 64 let 12 procent vysokoškolsky vzdělaných, průměr ostatních zemí OECD je zhruba 30 procent. V počtu vysokoškoláků patří Česko mezi země s nejhůřší pozicí.

David Grossmann Petra Měštanová kš